

O'QUVCHILARNING INDIVIDUAL TA'LIM TRAYEKTORIYALARINI AMALGA OSHIRISHNING TEXNOLOGIK PLATFORMASI

Tojiboyev Marat Normadovich
Chirchiq davlat pedagogika universiteti
Psixologiya kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya. Tadqiqotning dolzarbligi innovatsiyalarning tarqalishi - yangi texnologik ta'lim platformasi va ushbu platforma doirasida individual ta'lim texnologiyalariga muvofiq o'qiyotgan talabalarni kuzatish zarurati bilan bog'liq. Maqolaning maqsadi - yangi texnologik ta'lim platformasi asosida talabalarning individual ta'lim traektoriyalarini psixologik kuzatish imkoniyati va zarurligini isbotlash. Shaxsning shaxsiy rivojlanishining psixologiyasi muammoni o'rganishda etakchi yondashuvga aylandi; Bu shaxsning o'zgaruvchan ta'lim faoliyatining moslashuv, ma'no yaratish va rivojlantirish funktsiyalarini ochishga imkon beradi. Tadqiqot natijalari quyidagilardan iborat: texnologik platforma doirasida individual ta'lim traektoriyalarini amalga oshirishning tarkibiy va semantik modeli ishlab chiqildi, ularni proyeksiyalash texnologiyalari o'rnatildi, asosiy kasbiy va ta'lim kompetentsiyalari aniqlandi. Maqola shaxsning kasbiy rivojlanishini bashorat qilishda professiologlar, pedagog-texnologlar va professional maslahatchilar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Shaxsiy ta'lim traektoriyalari; voyaga etmaganlar; texnologik ta'lim platformasi

Аннотация. Актуальность исследования связана с распространением инноваций – новой технологической образовательной платформы и необходимостью контроля студентов, обучающихся по индивидуальным образовательным технологиям в рамках этой платформы. Цель статьи - обосновать возможность и необходимость психологического мониторинга индивидуальных образовательных траекторий обучающихся на основе новой технологической образовательной платформы. Психология личностного развития человека стала ведущим подходом к изучению проблемы; Это позволяет выявить адаптационную, смыслообразующую и развивающую функции меняющейся учебной деятельности человека. Результаты исследования: разработана структурно-семантическая модель реализации индивидуальных образовательных траекторий в рамках технологической платформы, установлены технологии их проектирования, определены основные профессионально-образовательные компетенции. Статья может быть полезна специалистам, педагогическим технологам и профессиональным консультантам при прогнозировании профессионального развития личности.

Ключевые слова: Индивидуальные образовательные траектории; несовершеннолетние; технологическая образовательная платформа.

Annotation. The relevance of the study is related to the spread of innovations - a new technological educational platform and the need to control students studying on individual educational technologies within this platform. The purpose of the article is to substantiate the possibility and necessity of psychological monitoring of individual educational trajectories of students on the basis of a new technological educational platform. The psychology of human personal development has become the leading approach to the study of the problem; This makes it possible to identify the adaptive, meaning-forming and developing functions of a person's changing educational activity. Research results: a structural-semantic model for the implementation of individual educational trajectories within the technological platform has been developed, technologies for their design have been established, and the main professional and educational competencies have been determined. The article may be useful for specialists, pedagogical technologists and professional consultants in predicting the professional development of a person.

Key words: Individual educational trajectories; minors; technological educational platform.

KIRISH. Postindustrial jamiyatda ta'limni takomillashtirish bilan bog'liq dolzarb muammolardan biri talabalar uchun individual ta'lim trayektoriyalarini ishlab chiqishdir. Hozirgi vaqtda ushbu kontseptual maqsadni amalga oshirish axborot jamiyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining jadallashuvi, ijtimoiy va kasbiy harakatchanlikning kengayishi, yuqori darajadagi noaniqlik bilan tavsiflangan iqtisodiyotning jadal rivojlanishi, raqobatbardoshlik va tarkibiy o'zgarishlar bilan bog'liq. ishlaydigan aholi bandligida (Borisenkov, 2015).

Hozirgi vaqtda ilmiy va ta'lim hamjamiyati innovatsion rivojlanishning ajralmas bazasi sifatida texnologik ta'lim platformasini yaratish muammosini faol muhokama qilmoqda.

Ta'limda «High Ed» - «oliy ta'lim», «EdTech» - «ta'lim texnologiyalari», «High Tech» - «yuqori texnologiyalar» va «High Hume» - «yuqori gumanitar texnologiyalar» kabi tushunchalar amalga oshirilmoqda. Yangi texnologiyalar zamonaviy ta'lim tizimiga tabiiy ravishda ta'sir qiladi. Axborot-kompyuter texnologiyalari, ijtimoiy tarmoqlarda o'qitish, mustaqil ta'lim va o'zaro ta'limning masofaviy shakllari va loyiha uslublari kelajak uzluksiz ta'limning asosiga aylanmoqda.

Yangi texnologik ta'lim platformasining asosiy elementlari quyidagilardir:

Ikki muhim funktsiya yangi texnologik platformani amalga oshirishni ta'minlaydi: birinchidan, individual ta'lim trayektoriyalarini moslashtirish, ularni nazorat qilish va ta'lim tajribasining uzluksizligini ta'minlash; ikkinchidan, turli manfaatlar guruhlari vakillari - o'qituvchilar, ish beruvchilar, talabalarining o'zlari uchun tushunarli bo'lgan yagona koordinatali tizim bo'yicha ta'lim natijalarini baholash (Potocnik, 2005). Individual ta'lim trayektoriyalarini amalga oshirishning tashqi sharti birlashtiruvchi texnologik ta'lim platformasidir. Ed Tech-loyihalari yagona tizimga ajratish. Ushbu tizim ta'lim dasturi yoki muassasani tanlash mantig'idan «kompetentsiyalarni shakllantirish zanjiri»ni boshqarish mantig'iga o'tishga va ta'limning «institutsional o'zagi» ni o'zgartirishga muhim qadam qo'yishga imkon beradi: ta'lim muassasidan o'tish. butun hayot davomida individual trayektoriyani boshqarish uchun boshqarish (Konanchuk, 2013; Harre, 1983).

Ushbu innovatsion texnologiyalar kasbiy va ta'lim faoliyati subyektlarini o'rganish, rivojlantirish va tuzatishning maqsadli va uzluksiz jarayoni bo'lgan psixologik kuzatuv zaruriyatini keltirib chiqaradi. Kuzatuv talabani kasbiy kelajagiga qaratilgan tashkiliy, diagnostika, o'qitish va rivojlantirish tadbirlarini o'z ichiga oladi. Kelajak kasbi haqidagi mahalliy va xorijiy tadqiqotlarda talabalarni psixologik qo'llab-quvvatlash va yordam berishga katta ahamiyat beriladi (Minyurova, 2008; Kochan va Kunkel, 1998).

TADQIQOT METODLARI VA VOSITALARI

Tadqiqotda quyidagi usullardan foydalanildi: nazariy (talabalar psixologiyasini tahlil qilish); diagnostik (nazorat markazi, xulq-atvorni o'z-o'zini tartibga solish, individualatning farqlari va yutuqlarga bo'lgan ehtiyoj); empirik (forsight loyihalari usuli, insholar, hikoyalar); eksperimental (formativ eksperiment); matematik statistika usullari va natijalarni grafik tasvirlash.

Birinchi bosqich (axborot-tahliliy bosqich): individual ta'lim yo'nalishlarini loyihalashni uslubiy asoslash uchun talabalar psixologiyasini tahlil qilish;

Ikkinchi bosqich (diagnostik bosqich): o'quvchilarning individual psixologik xususiyatlari aniqlandi;

Uchinchi bosqich (loyihalash bosqichi): individual ta'lim trayektoriyalarining istiqbolli loyihalari ishlab chiqildi;

To'rtinchi bosqich (shakllantiruvchi bosqich): talabalarining kasbiy kelajagini bashorat qilishga qaratilgan ta'lim kompetentsiyalari amalga oshirildi.

NATIJALAR

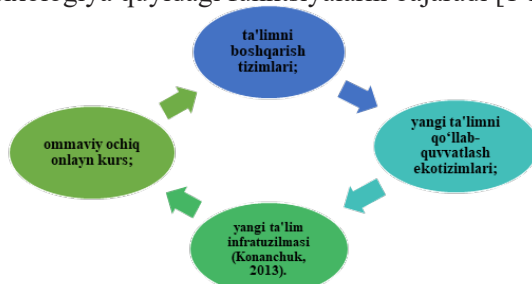
Tadqiqot metodologiyasi

Zamonaviy (kasbiy) ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri o'zgaruvchan jamiyatda shaxsning individual rivojlanishi va o'zini o'zi rivojlantirishini loyihalashga e'tiborni oshirishdir.

Ushbu loyihalash faoliyatining ahamiyati har bir insonning psixologiyasiga tegishli. Inson psixikasining faktlari, qoidalari va mexanizmlarini o'rganadigan psixologiyadan farqli o'laroq, psixologiya shaxsning xatti-harakati va faoliyatining individual shakllarini o'rganadi (Yurevich, 2008).

Psixologiya tadqiqot ob'ektlaridan qat'i nazar, ob'ektiv barqaror psixologik shakllanishlarni (ob'ektlar va faktlarni) aks ettiradi, aksincha, psixologiya individual, o'ziga xos, subyektiv rangdagi hayot shakllarini turli xil o'zgaruvchan xatti-harakatlar va shaxs faoliyati bilan aks ettiradi.

Psixologiya quyidagi funksiyalarni bajaradi [1-rasmga qarang]:

Individual ta'lim yo'nalishlari kasbiy va talabaga loyihalashtirish imkoniyatini beruvchi platformalar va o'qituvchi (repetitor)ning ko'magi va yordami bilan ta'lim standartlarini

amalga oshirish ta'limidir.

Individual ta'lim trayektoriyalarini amalga oshirishda asosiy e'tibor o'quvchilarning kasbiy va o'quv jarayonini individual psixologik xususiyatlariga va kelajak uchun kasbiy yo'naltirilgan rejalariga muvofiq loyihalash qobiliyatini shakllantiradigan psixologik kuzatuvga qaratiladi (Zeer va Popova, 2015; Koldaev, 2013).

Ta'lim trayektoriyalarining proyeksiyasiga tashqi va ichki omillar ta'sir ko'rsatadi.

Tashqi omillarga ta'lim tashkilotining missiyasi, uning institutsional tuzilishi, mintaqaning ijtimoiy-iqtisodiy ehtiyojlari, o'qituvchilarning malakasi kiradi.

Ichki omillarga o'quvchilarning asosiy yo'nalishlari, ta'lim darajasining oshishi sabablari, kognitiv faollik, o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan ehtiyoj, o'z-o'ziga munosabat va kelajakka yo'naltirilganlik kiradi.

Individual ta'lim trayektoriyalari shaxsni shakllantirish mantiqlari bilan o'zaro bog'liqdir - rivojlanishning ijtimoiy holati ta'siri ostida shaxsning uzluksiz o'zgarishi jarayoni, o'zini o'zi anglashga qaratilgan etakchi va individual faoliyat (Lomakina, 2013).

Ta'lim trayektoriyalarini amalga oshirish o'quvchilar uchun subyektiv ma'noga ega bo'lib, ularning individual rivojlanishi mantig'iga amal qiladi, kasbiy ta'lim jarayonining qonuniyatlari bilan belgilanadi.

Psixologik kuzatish maqsad, ob'ekt, predmet, materiya, tamoyillar, vositalar, shartlar va kuzatish natijalari kabi asosiy elementlarga ega bo'lgan tarkibiy va funktsional model doirasida amalga oshirildi.

Psixologik kuzatishning maqsadi individual va talabalarning individual psixologik xususiyatlari, ijtimoiy va kasbiy yo'nalishidan kelib chiqqan holda kasbiy rivojlanishi.

Kuzatuv obyekti - talabalarning individual ta'lim traektorii.

Kuzatuv masalasi - individual va professional prognoz loyihasi

proyeksiyalash va amalga oshirish jarayonida talabalarning rivojlanishi

individual yo'naltirilgan ta'lim yo'nalishi.

Kuzatuv subyektlari - talabalarga muqobil ta'lim faoliyatini proektsiyalash, tanlash va amalga oshirishda yordam beradigan odamlar: o'qituvchilar, amaliy psixologlar, repetitorlar.

Psixologik kuzatuv tamoyillari:

- o'z-o'zini tashkil etish printsipi;

- ta'lim va kasbda o'zaro yordam tamoyili;

- ijtimoiy-kasbiy kelajakni talaba tomonidan ishlab chiqarish tamoyili;

- individual va ta'lim resurslarini amalga oshirish strategiyasini tanlash printsipi;

- Fikrlash va o'z-o'zini rivojlantirish tamoyili (Popova, 2014).

Zamonaviy texnologiyalarni o'rganish jarayonida individual ta'lim trayektoriyalari amalga oshiriladi. Avvalo, faol o'rganish uchun individual faoliyat bilan bog'liq texnologiyalardan foydalanish (tashkiliy faoliyat o'yinlari, amaliy tadqiqotlar, muhokamalar va boshqalar), loyihalar usuli, o'quv jarayonini modulli tashkil etish texnologiyalari haqida gapirish kerak.

O'quv jarayonini tashkil etishning quyidagi shakllarini ustuvor deb hisoblash mumkin: laboratoriya va loyiha ishlari, bo'lajak mutaxassis faoliyatining turlari bilan bog'liq bo'lgan turli xil amaliyotlar, mustaqil loyihalash (biznes loyihalari, tadqiqot loyihalari), kurs va bitiruv ishlari. Loyiha faoliyatini amalga oshirishda navigatsiya texnologiyasi bilan ta'minlangan bilim va ko'nikmalarni baholash va nazorat qilish tizimidan foydalanish orqali bilim olishning texnologik jihatlariga e'tibor qaratish lozim.

Voyaga etmaganlar - inson psixologiyasini kuchaytirish texnologiyalari, talabaning ijtimoiy va kasbiy kompetentsiyasini kengaytirish, o'z-o'zini rivojlantirish va o'z-o'zini tartibga solish faoliyatini aktuallashtirish texnologik platformani amalga oshirishning juda istiqbolli yangiliklari hisoblanadi.

Quyidagi voyaga etmaganlar texnologik platformaning bir qismi bo'lishi mumkin kasbiy ta'lim:

1. Uch modulni o'z ichiga olgan kasbiy va individual salohiyatni aktuallashtirish [2-rasmga qarang]:

2. To'rt modulni o'z ichiga olgan kasbiy va ta'lim texnologiyalari [3-rasmga qarang]:

3. Hozirgi qarama-qarshi voqelik sharoitida shaxsning o'z taqdirini o'zi belgilashi uchta modulni o'z ichiga oladi [4-rasmga qarang]:

Voyaga etmaganlar talabalar va kasb-hunar maktablari o'qituvchilariga qo'shimcha ta'lim dasturlari sifatida taklif qilinishi mumkin. Talabalarning individual ta'lim trayektoriyalarini psixologik kuzatishni loyihalash va amalga oshirishning asosiy (individual rivojlanish) funktsiyalarini ko'rib chiqamiz:

- tashkiliy-uslubiy funktsiya - individual yo'naltirilgan o'quv modullarini bashorat qiluvchi va zarur o'quv va uslubiy materiallarni tayyorlaydigan loyihani ishlab chiqish;

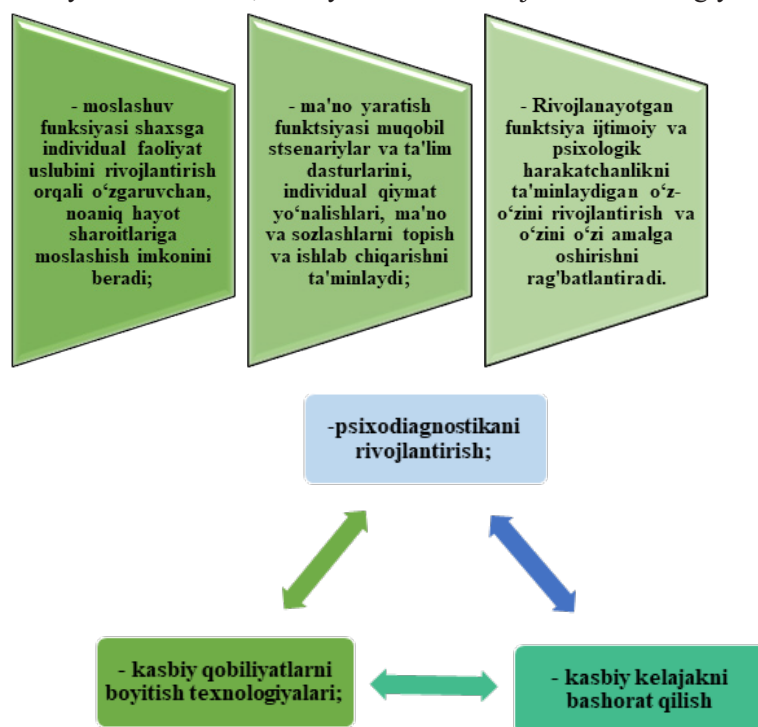
Diagnostika funktsiyasi - talabalarning hozirgi va kelajakda o'z-o'zini tarbiyalash va o'z-o'zini rivojlantirishga tayyorligini oldindan prognostik yo'naltirish uchun diagnostika vositalarini tanlash va ishlab chiqish;

- Texnologik funktsiya psixologik va kasbiy maslahatdir

ta'lim, ta'lim prognozi loyihalarini ishlab chiqish, kasbiy maslahat insholarini tuzish, kasbiy kelajakning muqobil stsenariylarini prognoz qilish;

- bashorat qilish funktsiyasi - bu sizning kasbiy va ta'lim kelajagingizni prognozlash va individual imkoniyatlar va ijtimoiy va iqtisodiy sharoitlardan kelib chiqqan holda eng mos variantni tanlash;

Reflektiv va baholash funktsiyasi - bu ta'lim va kasbiy yutuqlarni tahlil qilish, «Mening kasbiy kelajagim» prognoz loyahasining dolzarbligini baholash, individual ta'lim trayektoriyalarini tuzatish, kasbiy o'zini o'zi rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqish.

TADQIQOT BOSQICHLARI. Loyihada o'zaro bog'liq bo'lgan to'rtta bosqich aniqlandi: axborot va tahliliy, diagnostika, proyektiv, nazorat va baholash. Modelni amalga oshirish diagnostika usullaridan foydalanishga moslashuvchan yondashuvni talab qiladi, shuning uchun biz individual xususiyatlarni namoyish etishni chuqurroq o'rganish uchun kasb-hunar ta'limi muassasalarida o'quvchilarning individual rivojlanishini tajribaviy o'rganishni tashkil etdik.

Birinchi bosqichda - axborot va tahliliy - asosiy maqsad o'quvchilarni shaxsni tanlash muhimligini tushunishga undash o'z-o'zini o'rganish, o'z-o'zini rivojlantirish, dastlabki rejalashtirishda yordam berishda ularning ehtiyojlari va qobiliyatlariga eng mos keladigan ta'lim trayektoriyalari. Bu erda repetitorning tartibga solish va tashkiliy funktsiyasi ustunlik qiladi. Ushbu funktsiya barcha o'qituvchilar tomonidan kasbiy yo'naltirilganlik fanlari va o'quv va kasbiy amaliyotlarni amalga oshirish orqali amalga oshirildi. Ushbu birlikning asosiy jihati bilvosita umumiy madaniy va kasbiy kompetensiyalar shaklida taqdim etilgan ta'lim standartlarida aks ettirilgan. Ushbu axborot-tahliliy bo'limning natijasi talabalar tomonidan «Kasb ta'limining o'zini o'zi tartibga solish» inshosida umumlashtirildi.

Diagnostika bosqichining asosiy yo'nalishi o'quvchilarning individual ta'lim trayektoriyalarini loyihalash samaradorligini (muvaqqafiyatini) keltirib chiqaradigan individual va psixologik xususiyatlarini aniqlashdir. Ushbu asosiy tartibni amalga oshirish uchun biz shaxsni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlarini va u bilan sodir bo'layotgan voqealar uchun javobgarlik nisbatlarini o'rganish uchun «Nazorat o'chog'ini tadqiqot metodologiyasi» dan foydalandik, anketa.

«Xulq-atvor uslubini o'z-o'zini tartibga solish» hayotiy maqsadlarni rejalashtirish va unga erishishning o'ziga xos xususiyatlarini, o'zini o'zi tashkil etishni baholashning individualat xususiyatlarini, «Individual differentsial» metodologiyasini o'rganish uchun odamlarning o'zlariga haqidagi tushunchalarini, ularning da'volari darajasini o'rganish. kuchli irodali o'zini o'zi boshqarish, shaxslararo munosabatlarda kommunikativ qobiliyatlar, individual xususiyatlarni o'rganish uchun yutuqlarga bo'lgan ehtiyojni o'rganish metodologiyasi ishda va xulq-atvorda faollikni namoyish

qilish.

Diagnostika bosqichi amaliy psixolog bilan amalga oshiriladi. Repetitor, psixolog va talaba o'rtasidagi hamkorlikda eng muhimi, individual ta'lim trayektoriyasining rivojlanishi va konturlarini bashorat qilishdir.

Belgilangan diagnostika natijalarini umumlashtirish talabalarning prognoz qobiliyatini aniqlashga imkon berdi.

- o'z kasbiy kelajagini loyihalashga tayyorligi;
- subyektiv kelajak loyihasi strategiyasining mavjudligi;
- kasbiy yo'naltirilgan maqsadni isbotlash darajasi;
- maqsadga erishish rejasining haqiqiyliqi;
- o'zining ta'lim va kasbiy qobiliyatlari va yutuqlariga e'tibor qaratish;
- o'z-o'zini rivojlantirish va o'zini o'zi anglash orqali muvaffaqiyatli martabaga erishish uchun shart-sharoitlarni bilish.

Psixologik kuzatuvning loyihalash bosqichi o'qituvchi nazorati ostida amalga oshiriladigan individual ta'lim dasturini ishlab chiqishning istiqbolli loyihasi uchun asos bo'ldi. Asosiy ta'lim dasturining o'quv rejasi bilan tanishish o'quvchilarning qiziqishlari, moyilligi, qobiliyati va individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda o'zgaruvchan modullar va ixtiyoriy fanlar sonidan individual ta'lim yo'nalishini loyihalash imkonini beradi.

Ushbu shakllantiruvchi bosqichning natijasi ortiqcha mavzuli xususiyatga ega individual ta'lim dasturidir. Dasturni amalga oshirish texnologiyalari «Ijtimoiy va kasbiy navigatsiya», «Kasbiy rivojlanishni bashorat qilish» mini loyihalari, «Mening o'tmishimning aksi» inshosi, «Mening tarjimai holimdagi asosiy voqealar» hikoyasi va boshqalar.

Shakllanish bosqichi. Loyiha vazifalarini amalga oshirish maqsadi kollej bitiruvchilariga kasbiy ta'limni davom ettirish, ularning ijtimoiy va kasbiy kelajagini bashorat qilish imkonini beradigan kasbiy va ta'lim kompetensiyalarini shakllantirishdan iborat. Ular orasida quyidagilarga tayyorlik va qobiliyat bor:

- kelajakdagi kasbining mohiyati va ijtimoiy ahamiyatini tushunish;
- ta'lim yo'nalishini loyihalash uchun zarur bo'lgan kasbiy maslahat ma'lumotlarini qidirish;
- mustaqil ravishda individual va kasbiy rivojlanish va mustaqil ta'lim yo'nalishlarini loyihalashtira olish;

- ijtimoiy va mehnat jamoalarida ijtimoiy va kasbiy xulq-atvor ko'nikmalariga ega bo'lish;
- o'zgaruvchan jamiyatda ijtimoiy va kasbiy harakatchanlikka tayyor bo'lish.

Ushbu bosqichda repetitorning etakchi vazifasi o'quvchilarda poli-texnologik ta'lim qadriyatlarini rivojlantirishga qaratilgan maslahat va muvofiqlashtiruvchi funktsiyadir. Yakunda individual ta'lim yo'nalishlarini psixologik kuzatish modelining samaradorligi aks ettiriladi va baholanadi. Individual yo'naltirilgan kasbiy va ta'lim jarayonini baholash quyidagi mezonlar bo'yicha amalga oshirildi:

- prognostik faoliyat tarkibiy qismlarining to'liqligi;
- umumlashtirilgan kasbiy va ta'lim kompetensiyalarining to'liqligi monitoringi;
- psixologik kuzatuvni amalga oshirishda individual ta'lim yo'nalishlari subyektlari o'rtasidagi o'zaro ta'sirni baholash.

Ushbu bosqichda eng muhimi, prognoz loyihasini asoslash darajasini va uni amalga oshirish imkoniyatini aniqlashdir. Bashoratni tekshirish - individual yo'naltirilgan kelajak ta'limning muvofiqligi - ehtimollik xususiyatiga ega, ammo loyihaning asosiy tendentsiyasi - talaba uchun optimal kasbiy kelajakni izlashga qaratilgan. Individual ta'lim texnologiyalarini amalga oshirish mutaxassislarining ijtimoiy va kasbiy harakatchanligini shakllantirishni ta'minlaydi.

Tarmoqlar Individual ta'lim trayektoriyalarini amalga oshirish turli ta'lim muassasalarida uzluksiz ta'lim shakllarini tanlashni o'z ichiga oladi. Tarmoqning o'zaro ta'sirini tashkil etish va ushbu trayektoriyalarni loyihalash uchun shart-sharoitlarni ta'minlash quyidagi tanlovning yordamchi maqsadlariga muvofiq asoslanadi:

- Talabning shaxsni shakllantirish qanchalik muhimligini anglashi
- ta'lim yo'nalishi - mojaralarda professional o'zini o'zi belgilash holatlarini engish usullaridan biri sifatida;

- shaxsni shakllantirish bo'yicha loyiha kompetensiyasini rivojlantirish
- o'z-o'zini rivojlantirish va o'z-o'zini o'rganish uchun trayektoriyalar;
- kasbiy faoliyatni psixo-pedagogik kuzatishni amalga oshirish
- individual yo'nalishni amalga oshirishni ishlab chiqish va axborot bilan ta'minlash;
- Ta'lim yo'nalishini aks ettirish va uni tuzatish.

Individual ta'lim trayektoriyalaridan foydalanganda, tizim tarmoq ta'limi moslashuvchan, o'zgaruvchan, dinamik bo'ladi va u postindustrial jamiyat ehtiyojlariga javob beradi.

MUNOZARALAR

So'nggi o'n yillikda ko'p bosqichli kasbiy ta'lim tizimini amalga oshirish tufayli individual ta'lim trayektoriyalarini loyihalash muammosi faol o'rganilmoqda. Ta'limning yangi kontekstli vakolatli paradigmasi sharoitida individuallashtirishning nazariy amaliy jihatlari G.A. Berulava va M.N. Berulava (2013), G.A. Bordovskiy (2001), T.Y. Lomakina (2013). Individual ta'lim texnologiyalari har bir o'quvchining shaxsiy potentsialini amalga oshirish shakli sifatida qaraladi. Bilan

Bularning barchasi talaba o'qituvchining ko'magi va kuzatishi bilan o'z ta'lim yo'nalishini tanlash, proektsiyalash va amalga oshirish subyektli sifatida ishlaydi. Ta'kidlanganidek, kasb-hunar ta'limi tizimining individual ta'lim trayektoriyalaridan foydalanish moslashuvchan o'zgaruvchan bo'lib, postindustrial jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarning o'zgarishiga juda sezgir.

Muammoni o'rganishimizning o'ziga xos xususiyati talabalarning kasbiy rivojlanishi psixologiyasida individual ta'lim trayektoriyalarini loyihalashning kontseptual pozitsiyasida, bizning tahlilimiz vositasi yangi texnologik ta'lim platformasi edi. Ushbu yondashuv ushbu tadqiqotning

ilmiy yangiligini ko'rsatadi.

XULOSA

Zamonaviy odamlarning ijtimoiy-madaniy va texnologik muhitidagi keskin o'zgarishlar bizni kelajak insonini loyihalashga qaratilgan tarmoqli ta'lim metodologiyasiga asoslangan kasb-hunar ta'limining tubdan yangi metodologiyasini izlashga undaydi. Yangi texnologik platforma professional ko'p o'lchovli bo'lgan yangi formatdagi mutaxassisni yaratishni ta'minlashi kerak. Mutaxassis fan, ta'lim va ishlab chiqarish tarmoqlari tizimida o'zini ro'yobga chiqarish uchun turli ijtimoiy va kasbiy vazifalarni yuqori darajada bajara olishi kerak. Mutaxassisning kasbiy ko'p qirraliligi kasbiy faoliyatning turli turlarini o'zlashtirish jarayonida o'z-o'zidan shakllanadi.

Bunday mutaxassisning asosiy shakllanishi tarmoq ta'limini amalga oshirish jarayonida mumkin, uni tayyorlashning taxminiy asosi ko'p qirrali kompetensiyalar, asosiy meta-kasbiy qadriyatlar (Yalalov, 2013) hisoblanadi.

Ularga quyidagilar kiradi:

- ijtimoiy-professional va virtual harakatchanlik;
- kommunikativlik;
- amaliy aql;
- javobgarlik;
- kollektivizm;
- ish qobiliyati;
- korporatizm;
- innovatsionlik va boshqalar. Postindustrial jamiyatda shaxs malakali xarakterga aylanadi.

TAVSIYALAR

Bakalavriat va magistratura ta'lim standartlarida alohida metakasbiy kompetensiyalarni ishlab chiqish ko'zda tutilgan; boshqalari sertifikatlashtirish malaka dasturlariga kiritilgan. Tarmoqli kasbiy ta'limni to'liq amalga oshirishni nazarda tutuvchi yangi kiritilgan, kengaytirilgan yo'nalishlar va mutaxassisliklar kasbiy ko'p qirralilikni rivojlantirishda katta imkoniyatlar yaratmoqda.

Shaxsiy ta'lim yo'nalishlarini amalga oshirish o'quvchilarning ta'lim va kasbiy yutuqlarining etakchi chizig'iga aylanadi va voyaga etmaganlarni o'quv amaliyotiga joriy etish ularning kasbiy va psixologik salohiyatini ro'yobga chiqarish qobiliyatini sezilarli darajada kengaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Berulava, M. N. & Berulava, G. A. (2013) *The theory of networking education. Science and professional education.* Moscow: Publishing House of the Russian Academy of Education. 264p.
2. Bordovskiy, G. A (2001) *Quality management of the educational process: study.* St. Petersburg: Publishing House of the Russian State Pedagogical University named after A.I. Herzen. 359p.
3. Borisenkov, V. P. (2015) *The quality of education and training problems of pedagogic personnel.* Education and Science, 3(122), 4-17
4. Harre, R. (1983) *Personal being: a theory for individual psychology.* Oxford: Blackwell. 299p.
5. Kochan, F. K. & Kunkel, R. C. (1998) *The Learning Coalition: Professional Development Schools in Partnership.* Journal of Teacher Education, 5, 325-333.
6. Koldaev, V. D. (2013) *Methodological aspects of the projecting the individual educational routes.* Psychological Science and Education, 4, 15-21.
7. Konanchuk, D. S. (2013) *EdTech: a new technological platform in education.* University Management: Practice and Analysis, 5(87), 65-73.
8. Lomakina, T. Y. (2013) *Conceptual bases for the educational trajectory formation in continuing education.* Moscow: Publishing House of the Russian Academy of Education. 256p.
9. Minyurova, S. A. (2008) *Psychology of human self-development in the profession.* Moscow: Sputnik Company, 298p.
10. Popova, O. S. (2014) *Personal development of students as the basis for differential and typological approach to their psychological tracking.* The world of education - education in the world, 2, 193-202.
11. Marat Normadovich Tojiboev. «TA'LIM JARAYONIDA TYUTOR VA TALABA HAMKORLIGINING PSIXOLOGIK ASPEKTLARI» Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), vol. 2, no. 2, 2022, pp. 274-281. doi:10.24412/2181-2454-2022-2-274-281
12. Potocnik, J. (2005) *European Technology Platforms: Making the Move to Implementation.* Retrieved July 29, 2016 from http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-05-796_en.htm.
13. Yalalov, F. G. (2013) *Professional multidimensionality: study.* Kazan: Center for Innovative Technologies, 180p.
14. Yurevich, A. V. (2008) *Asymmetric future.* Problems of Philosophy, 7, 76-89.
15. Zeer, E. F. & Popova, O. S. (2015) *Psychological tracking of the individual educational trajectories of the students in vocational schools.* Education and Science, 4(123), 88-99